

na Travniku št. 277. l. sadstr. (ovo
skrbj tudi za razpisiljanje lista).

Prejemajo se na plačilo vsakešna
opisanih ljudi v naslednjem jeziku.

Plača se na vsako hišno vrsto 5
sold., če se opisanje samo enkrat na-
tane, če dvakrat, 8 sold., če trikrat,
10 n. v. n. — Povrh tega se vsak
krat 30 n. za štampelj.

DOMOVINA.

TEČAJ IN.

LIST 9.

Velja po polti polijana na celo leto
3 gold., za polto 1 gold., 50 n., za
četrt leta 30 n. Kdor sam pa-
dijo, plača za celo leto samo 2 g. 50
n., za 1/2 l. 1 g. 30 n., za 1/4 l. 70 n.
Naredilna pisma in reč. lomačje naj
se pošiljajo vredništva.

Priznani listi se prodajajo v Gorici
v bukvarnici M. Sohar-Jevič na Travniku
po 5 soldov.

Nova postava zastran šolskega nadzora.

V poslednjem listu „Dom.“ smo važno to postavu, primerjajo jo poprejšnji, kolikor toliko pojasnili, in posneli iz nje tiste določbe, ki zadevajo postavu deželnega šolskega svetovavstva in sicer zato, ker se nam je utlelo to nar. najučnejše, kajti deželno svetovavstvo se že ustanavlja. Danas pa smo začeli priobčevati tekst postavu samo od kraja po uradni slovenski prestavi. Ker ni vladni „Osserv.“ Tr. slovenskega pravoda naše goriško postavu do danes še razglasil, držali smo se prevoda isterško postavu, ktera je v neklih malenkostih od naše različna; popravki in dodatki (n. pr. čoli §. 15) so torej od vredništva.

Postava

veljavna za pokn. grofijo Goriško in Gradiščansko
zastran šolskega nadgledstva (nadzorstva).

§. 1. Prilovitvijo deželnega zbora pokn. Moje grofije
Gor. in Grad. ukazujem, tako-le:

L. Kraju (domače) šolsko nadgledstvo.

§. 1. Ljudske šole, ktere se vzdržujejo popolno-
ma ali le nekuliko na državne, deželne, ali občinske
stroške, h kterim se štorejajo vsakdanske šole, potem
šole za daljno odgojitev in ženske delavniške šole vo-
di in nadgleduje kraju šolsko svetovalstvo.

§. 2. Kraju šolsko svetovalstvo je sestavljeno iz
cerkvenih, šolskih in občinskih zastopnikov. Razen teh
stopi kakor ud v kraju šolsko svetovalstvo šolski pa-
tron in se vdeležuje njegovih pomenkov osebno ali po
namestnikih z glasovalno pravico.

§. 3. Cerkveni zastopniki v šolskem okrajnem svet-
ovalstvu so dušni pastirji tiste mladine, ktera je šoli
odkazana.

Kjer sta dva ali je več dušnih pastirjev istoga vero-
zakona, določa cerkvena viša gosposka tistega, ki ima
kakor ud stopiti v kraju šolsko svetovalstvo. Za čuva-
nje verskih zadev izračlitiške mladosti stopi v kraju šol-
sko svetovalstvo tisti zastopnik, ktereга verska občina
izvoli.

§. 4. Šolski zastopnik v krajnem šolskem sveto-

valstvu je vodja (učitelj, in, če je v šoli več učiteljev,
vodja, ali prvi učitelj).

Ako spada pod kraju šolsko svetovalstvo več šol,
stopi v kraju šolsko svetovalstvo vodja tiste šole, ki
je po ujedni stopinji med vsomi prvii, in če so šole o-
nake stopinje, vodja, ktereга izvoli učiteljska skupščina.
Vendar se pa tudi vdeležvajo vodje drugih šol posve-
tovnih šolskega krajnega svetovalstva s posvetovavnim
glasom, ako se kaj obravnava o šolah, v kterih so oni.

§. 5. Občinske zastopnike v šolsko svetovalstvo
voli občinsko svetovalstvo in, če spada k listi šoli več
krajnih občin ali njih delov, shod občinskih občinskih
zastopstev. Teh zastopnikov ima biti najmanj troje k
večemu pet. Koliko jih ima biti, določa krajno šolsko
svetovalstvo z oziranjem na to, da mora biti mogoče, da
so zastopane v okrajnem svetovalstvu vsa razna veča.

Voli se po absolutni večini glasov za šest let; ven-
dar stopi po treh letih polovica, in, če je število liho
(polež), večje število udov iz svetovalstva.

Zopetna volitev je dopuščena. Povrh tega izbere
občinsko zastopstvo dva namestnika.

§. 6. Voliti se sme vsak, ki sme biti voljen v
občinsko zastopstvo ktere k šolskemu krajnemu svet-
ovalstvu spadajoče občine. Kdor izgubi pravico do vo-
litve, ima tudi stopiti iz krajnega šolskega svetovalstva.

Volitvi v kraju šolsko svetovalstvo se sme odreči
le tisti, ki ima pravico odreči se volitvi v občinsko
zastopstvo, ali kteri je bil v zadnjih šestih letih šolski
svetovalec. Kdor brez upravičenja ne sprejme volitvo,
kaznuje ga okrajno šolsko svetovalstvo z globo od
10-50 gold.

Globa (denarna kazen) se porabi za šolske po-
trebe.

§. 7. Kraje, v kterih je več šol, sme občinsko za-
stopstvo z dovoljenjem okrajnega šolskega svetovalstva
v več šolskih okrožij razdeliti. V tem primerljeji se
postavi za vsako šolsko okrožje posebno kraju šol-
sko svetovalstvo po predstojčih določbah.

§. 8. Kraju šolsko svetovalstvo skrbi za to, da
se spolanujejo šolske postavu in ukazi viših šolskih ob-
lastnij in da se šolstvo v kraju dostojno in primerno
vredi.

Podlistek.

Moč ljubezni.

Sp. Josip Furlani.

Zapusti boljár vso zlahto, Zvit sovražnik obljubuje:
Samotarec tam živi; „Službo, dnar za dom ti dam“;
Ni mu mar za peč ne plahto, Domoljub pa odrekujó:
Vedno zdiha, zmer bedi. „Varuj Bog, raj' vbit' se
Glej ljubezni silno moč, dam“!
Ki ne spi ne dan, ne noč! Glej ljubezni silno moč,
Ki ne spi ne dan, ne noč!

Zlahen evét devico venča, Domovina kliče: „Vstani!“
Očaruje vso mladost, Domoljub koj zdrkne preč,
Njej pa ni mar za mladenča, Ni zaspan, na vruga plani,
Bog je edina nje modrost. Maha, seka—ni ga več!
Glej ljubezni silno moč, Glej ljubezni silno moč,
Ki ne spi ne dan, ne noč! Ki ne spi ne dan, ne noč!

Blaga duša v jar'm se vpreže, Pravi majke vsi sinovi,
Med divjake tje hiti, Kropko se boró za dom,
Vreme, lakot, vse na-nj streže, Srčne, kakor so duhovi,
On—nobá le kruh deli. Kaj jih straši? blisk al'
Glej ljubezni silno moč, grom?
Ki ne spi ne dan, ne noč! Glej ljubezni silno moč,
Ki ne spi ne dan, ne noč!

Hude rane, bolečine, Ki ne spi ne dan, ne noč!
Strašno tam bolnika sklé;
Prosi li, naj to vse mine? Dete zdrami se in davi:
Moli pač, naj se množé. „Mama, buba! dajte jest“!
Glej ljubezni silno moč, Mati vstane, noč zapravi,
Ki ne spi ne dan, ne noč! Ziblje ga, al' vzame v pest.

Glej ljubezni silno moč, Glej ljubezni silno moč,
Ki ne spi ne dan, ne noč. Ki ne spi ne dan, ne noč!

Hiša vsa je tam v plameni Desno si prijatla dala,
„Pomagajte!“ vse kriči. Eno veže ju sreč;
Oče se za žar ne zmeni: Sreča ju je s'cer razgoula,
Sinu rešit va nj hiti, Al' ljubav v njih vedno vré.
Glej ljubezni silno moč, Glej ljubezni silno moč,
Ki ne spi ne dan, ne noč! Ki ne spi ne dan, ne noč!

Bolna stara dolgo hira, Truden je, al' ne odneha,
Na postelji zmer ječi, Fant leti ko tica v vas,
Zvesto pa jo hči podpira, Vrišče, poje, dok se vpeha,
Skoz tolaži, ž njo trpi. Celo noč tam trati čas.
Glej ljubezni silno moč, Glej ljubezni silno moč,
Ki ne spi ne dan, ne noč! Ki ne spi ne dan, ne noč!

Tam v železji že spokorjen Kupec vse poti premeri,
Revež gleda blede smrt; Morju burnemu preti,
Sin zavpije: „Jaz bom v- Tukaj šteje, tankaj meri,
morjen!“ Vedno išče, kar želi.
Oče rešen sin zatrt! Glej ljubezni silno moč,
Glej ljubezni silno moč, Ki ne spi ne dan, ne noč!
Ki ne spi ne dan, ne noč!

Ni močnejše pa ljubezni,
Kakor tam, kjer dom ima,
Gre v Sevér'jo mož pro- Vsa nje ogenj brez bolezní,
gnani, Vsa nje ogenj brez bolezní,
Tam ga muči trud in led; Stvar objema, raj ji da.
Žena zvesta mu na strani O ljubezni rajsko moč,
Ž njim razpada, kakor cvet. Pridi, grej nas dan i noč!

Krajno šolsko svetovalstvo ima vzlasti :

- a) skrbeti, da dobivajo učitelji plačo brez prikratbe od meseca do meseca;
- b) da oskrbujejo krajno šolsko premoženje, ako ga šola ima, in šolsko ustanovsko premoženje, ako v ustanovih zastran tega drugačnih določb ni;
- c) da pazijo na šolsko poslopje, šolska posestva in šolsko orodje, in da drže inventar o tem;
- d) da določujejo zastran oprostitve od šolnine;
- e) da preskrbujejo šolske bukve in drugo podporo za revne učence, nakupujejo in ohranjajo šolsko orodje, potrebne pomočke za poduk in druge šolske potrebe;
- f) da upravljajo letno proračuno za zalogo in druge šolske potrebščine, ako niso za to posebni organi postavljeni; da jih dajo občinskemu zastopstvu in da držé račun o prejetem donarju;
- g) da branijo donarjev javno papirje, pisma, prejemščino i.t.d.;
- h) da upravljajo letni šolski popis, da na vso moč skrbé, da otroci šole redno obiskujejo, in nasvetujejo kazni okrajnemu šolskemu svetovalstvu, ako se obiskovanja zanemarja;
- i) da določujejo učni čas na podlogi predpisanih šolskih ur;
- k) da dajo, da se predpisani poduk daje;
- l) da obiskujejo šole in se propričavajo o njih didaktično-pedagogičkem stanju;
- m) da gledajo na vedenje učiteljev, na disciplino v šolah in na vedenje šolske mladosti zunaj šole;
- n) da učitelje v svojem poklicu po moči podpirajo;
- o) da poravnavaajo prepire učiteljev med sabo in z občino ali s posameznimi občinarji (ako izvirajo ti iz šolskih razmer);
- p) da pozvedbo in menitve dajo občinskemu zastopstvu in višim oblastinjam, katerim so opravičeni dajati tudi nasvete.

§ 9. Krajno šolsko svetovalstvo nima upliva na šole za daljo odgojitev, ki so v zvezi z napravami za učiteljsko odgojevanje, le tam, kjer se oskrbujejo popolnoma ali po nekem na občinske stroške, ima krajno šolsko svetovalstvo upliv nanje, kolikor je povedano v § 8 pod a—g.

§ 10. Udje krajnega šolskega svetovalstva, ktereoga sestava se mora naznaniti občinskemu zastopstvu in okrajnemu šolskemu svetovalstvu, izvolijo izserod sebe z absolutno večino glasov prvosednika in namestnika njegovega za tri leta.

§ 11. Krajno šolsko svetovalstvo se zbere najmanj enkrat vsak mesec k redni seji (seji). Prvosednik pa sme vselej, in če dva uda zahtevata, mora poklicati izreden zbor.

§ 12. Da more krajno šolsko svetovalstvo veljavne sklepe delati, treba je, da so najmanj trije udje pričujoči.

Sklepi se delajo po absolutni večini glasov.

Ako je enoliko glasov, določa prvosednik, ki ima tudi pravico, ustaviti sklepe, ki so po njegovi menitvi zoperpostavni, ali škodljivi šolskemu interesu, ter ima to reč okrajnemu šolskemu svetovalstvu, da ono sklene, podati.

Pritožbe zoper sklepe in naredbe krajnega šolskega svetovalstva se podajajo okrajnemu šolskemu svetovalstvu. Vlagati se imajo te pri krajnem šolskem svetovalstvu in imajo odlašavno moč, ako se zgodi to v štirinajstih dneh po naznaujenju sklepa, zoper kateri je pritožba namenjena.

§ 13. Noben ud krajnega šolskega svetovalstva se ne sme vdeležiti posvetovanja in glasovanja pri taih rečeh, ki zadevajo njegove zasebne reči.

§ 14. V rečeh, ki so tako silne, da se ne more čakati na prvo redno sejo, pa tudi izredna ne poklicati, sme prvosednik samostojno narediti, kar je treba; mora pa brez odloga najdalj v prvi seji dobiti dovolitev od krajnega šolskega svetovalstva.

§ 15. Za nagledovanje šole v učbeno-gojitvenem (didaktično-pedagogičnem) oziru odloči okrajno šolsko svetovalstvo za krajnega šolskega nadzornika enega zvedenca izserod krajnega šolskega svetovalstva.

Krajni šolski ogleda (nadzornik) mora ravnati vse po dogovoru z voditeljem šole.

Ako nastano med njima kaka navskrižnost mnenj,

prosita lahko oba razsodbe od okrajnega šolsk. svetovalstva.

V šolah, v katerih je po več učiteljev, ima krajni šolski ogleda pravico, priti k učiteljskim konferencijam.

Kjer obsega področje krajnega šolsk. svetovalstva več šol, odločita se za didaktično-pedagogični nadzor teh šol lahko dva krajna šolska nadzornika.

Oblast, šole v ta namen obiskovati, da se prepričajo v kakšnem stanu so, imajo tudi drugi udje krajnega šolskega svetovalstva. Pravico pa, kar si bodi potrebnega ukazati ali storiti, nima nobeden ud sam, ampak le vse svetovalstvo skupaj.

§ 16. Krajnega šolskega svetovalstva udje nima jo pravico do ktere odškodbe za opravila.

Za gotove stroške se jim povrne odškodba iz občinskega premoženja. (Dalje prih).

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država.

Nj. vol. prv. cesar je 2. cesarica pa 3. t. m. odrinila z Dunaja v Budo in od ondod pojdesta v Zagreb 8. t. m.; iz Zagreba po železnici nazaj in od naše strani na St. Peter (na Krasu) na Reko 15. t. m.; z Reko obišče cesar Baker, Senj itd. in pride 17. marca v Pulj (Polo), kjer se velikansko pripravo za sprejem delajo. Iz Pulja se vrne na Trst domu. Če se v popotnem programu kaj ne spremeni, ima priti Nj. vol. na sv. Jožef v Trst. — Govori se, da se snide presv. naš cesar na tom potovanju s kraljem italijanskim, Viktorjem Emanuelom in sicer—Na—Brežini. To bi kaj pomenilo! Ker je ravno zdaj pruski poslanec Usedom iz Florencije nazaj poklican, menijo mnogi, da se snuje nekaj kakor nekakšna zveza med Avstrijo in Italijo; tretji zveznik bi bil Napoleon.

Iz Trsta. V četrtek, 25. febr., o priliki, ko so spuščali v morje novo oklepno fregato „Lissa“—o, je prišel nenadoma v Trst tudi minister notranjstva, g. Giskra, in se s podadmiralom Tegetthoff-om in mnogo drugo višje gospodo vdeležil spuščavne slavnosti. Dal si je tudi, kakor je navada, predstaviti uradnike, obiskoval mnoge naprave itd. — Fregata „Lissa“ je dolga čez 272 čovljev, široka 54, vsa do zadnjega žeblija iz domačega avstrijskega lesa in domačega železa, izdelanega v domačih tovarnicah. Nanjo pride 10 (300funtnih) Armstrongovih kanon in potle še dve druge sorte, pa enake velikosti. Nekaj posebnega in novega je na tej fregati to, da ima kazamate, kakor trdnjave na suhem, v katerih so mornarji v zavetnem pred neprijateljimi krogami. Izdelana je „Lissa“ v ladjenici Tonello-vi. Minister Giskra je bil tako vesel, ko je videl, kako lepo da je zdrknula deviško-brhka fregata v vodo, da je g. vit. Tonello-a v pričo vseh gledavcev objel. — Lahoni so to slavnost pisano gledali. *)

Meščanske volitve v Trstu grejo po godu — društvu „Progresso.“ Razen progressovcev se druge stranke volitev ne vdeležujejo.

Iz Tržaške okolice 28. sveč. piše Δ. „Novicam:“ Pisal sem Vam zadnjič, ktere kaadidate je volilni odbor za okolico postavil. Danas Vam moram žaloatnejo novico prinesti. Bivši poslanci so z novimi kandidati nezadovoljni, posebno pa sta nezadovoljna z njimi gospoda, katerih imén nočem staviti pred svet, ker rodoljubje enega je po pravici med nami slovélo, in si ga mislimo le zapeljanega. Ta dva gospoda delata na vse kriplje na to, da zlogo, ktera je med okoličani do zdaj vladala, spodkopljeta in seme nezloge sejeta. Na srec pokladata okoličanom, naj ne volijo „tujcev“. Prašamo zato ta dva gospoda: Kdaj neki so bili še Slovenci „tujci“ med Slovenci in prašamo ju, ker že 6 let v tržaškem zboru sedita, kje so njih zasluge, kaj sta onadva za okolico našo tolikega storila, da jej zdaj hočeta skor poveljnika biti in ometavati to, kar so zbrani župani in zaupni možje sklenili. Saj se yendar Cognar in Zor nista nikoli za kandidata ponujala in ne hlepita po časti brez pomislika, da ju le težko delo in

*) O tem in marsičem drugem smo prejeli iz Trsta dopis, ki je pa izobog prepozno došel. Prihodnjé ga priobčimo, kolikor ne zastari.

velika odgovornost čaka, ako jima okoličani zaupanj skušajo, da ju volijo. *) Prašamo ta dva gospoda dalje: ali sta mar pomislila, kakošne posledke more nastati pri volitvah v občo imeti? Naj pomislita ta dva gospoda, kaj delata, in naj svojo vest izprašata: ali moreta to svoje obnašanje pred Bogom in pred narodom zagovarjati? Gospoda enega pa še posebno prašamo: ali je že pozabil, da je s pobešenimi očmi moral v očitnem zboru okoličanom spovedati se, da dozdej ni prav delal, in da je za naprej objabil poboljšanja? Je li je to njegova pokora? Okoličane pa živo, živo opominjamo, nikakor poslušati takih mož, ki brez premislila govore in delajo, ampak naj volijo po svoji vesti tiste mož, ktere poznajo in jim zaupajo. Naj imajo vedno pred očmi to, da, kakor si bojo postljali, tako bodo tudi ležali. Z Bogom!

Iz Ljubljane pišejo „Novice“: — (Minister dr. Giskra) se je v petek potovaje iz Trsta na Dunaj mudil v Ljubljani od poldne do polnoči ponoči. Sprejel je deželni odbor, vse ces. oblastnije in pa — konstitucionalno društvo, ki je hipoma in še pred mestnim predstojnikom izvedelo, da minister pride, ter se mu z uradniki vred poklonilo; prišlo je to društvo impozantnem številu, češ, da pokaže ministru, da je Ljubljana „nemška“ in „liberalna“ (oder was?) in na žarečih obrazih se je reprezentantom bralo, da jih je gospod minister izvrstno prijazno sprejel. Navdušil je preprijazni ta sprejem društvo tako, da, kakor „Tagblatt“ piše mu je zvečer pred stanovališčem e k. deželnega gospoda predsednika, kjer je bila visocemu gostu na čast soarđja, po filharmoničnem društvu napravilo serenado, pri kateri smo celo to čudo doživeli, da so nekteri filharmonikarji med „hoch“ kliči klicali tudi „slava“! — Sicer pa moramo zavrniti „Tagbl.“ scullletonista dr. Käsbacherja, da se raduje o tem, da se je „brez sicer navadnih insultov“ izvršila nemška serenada, in mu moramo v obraz reči, da se Slovence ne bo učil od njega, kako se ima obnašati, ako pride kdo — naj je minister ali kdo drug — v deželo našo brez demonstrativnega postopanja. „Modus vivendi“ je Slovence dobro znan brez poduka „kulturonosnega.“ — Ko je bil deželni odbor pri ministru, je bil, kakor „Tagbl.“ pripoveduje, živahen razgovor med ministrom dr. Giskro in dr. Bleiweis-om. Sukal se je razgovor najbolj o narodnih zahtevah Slovencev, o postavi zarad ravnopravnosti, ki jo je sklenil deželni zbor kranjski, in o zedinjenji Slovencev. Res je bil, kakor smo tudi mi slišali, razgovor med njima jako živahen in na obeh straneh brez ovinkov; preveril pa minister dr. Giskra ni dr. Bleiweisa, in dr. Bleiweis ne ministra.

O ministerskem ukazu od 10. svečana zarad školskega nadzorstva je deželni zbor kranjski sklenil, da e. k. skupnemu ministerstvu izroči protest proti omenjenemu ukazu in da se ne udeleži izpeljevanja tega ukaza, v ktero ga je e. k. deželno predsedstvo povabilo.

Katoliška družba. Osnovavni odbor je povabil udeležiti se občenemu ustanovnemu zboru za v sredo 3. t. m.

Volitev za mestno starešinstvo se narodnjaki v Ljubljani res nečajo vdeležiti. Društvo „Slovenija“ je priobčilo 1. t. m. razglas, v katerem volilec to naznanja, češ, naj pokaže nemškutaraka stranka, ali zna Ljubljano osrečiti, ali ne. Noben narodnjak ne bo ni volil, ni ne sprejme izvolitve.

Iz Maribora 28. sveč. — Volitev deželnega poslanca se nam je pokazila. 113 glasov je volilo stotnika Seidel-na, 73 volilcev, ki so bili za dr. Dominkuš-a, ni glasovalo; odšli so s protestom.

Iz Celja 1. sušca. — Zmaga naša je sijajna! Danes je bil g. Ivan Žuža za deželnega poslanca izvoljen s 157 glasovi; nasprotni nemški kandidat Posek je dobil le 43 glasov. Slava rodoljubom volilec! Mi pa smo srečni, da smo v gosp. Žuži dobili zastopnika, na ktere ga se moremo v vseh okoliščinah zanesti.

Uni teden nam je došel 1. redni list Ljubljanskega „Brenčeljna“, ta teden pa Tržaški „Juri s pušo.“ Oba sta dobro s poprom in solijo potrošena, sa-

mo da je „Br.“ sploh prolokalen; v „Juriju s pušo“ pa so mnogi pričakovali satiričnih podob. Dobro je, da ne drži „Juri“ puške v rokah, ampak „pušo.“

Dopisi.

Iz Pervadiše (v okolici Goriški) 21. febr. (Nekaj o sadjereji.) Dopisnik iz Črnič v 7. listu „Domovine“, žaluje, da ne dobijo oudašnji ljudje nič za sadje. Kde je temu kriv? dragi prijatelj! Jaz mislim, da vaši predniki, ker niso sadnoga drevja sadili. Zdaj pa je doba, da nadomestite vi, kar so vaši predniki zakrivali. Pa k čemu spodbujanje? k čemu besede? djanja naj govore; zgledi naj vas mičejo, prijatli Črničanje! Nate jih!

Pretekla leta so se pri nas lahko prodale prve zgodnje črešnje od 30 do 40 gold. stot (cent); prve bruske od 15 do 20 gold.; prve bruske od 10 do 15 gld.; marelice ravno tako; prve smokve (fige) od 8 do 10 gold.; zgodnji krompir po 10 gold. stot. Potem so bile črešnje od 4 do 6 gold. stot do zadnjega. Iz tega lahko povzamete, koliko lepega donarca za sadje v našo kraje priroma, da bi skoraj rekel več, nego za vsaki pridelok; kajti vina v marsikterih krajih še prodati ne morejo. Sadje pa se lahko proda, in hitro v denar spravi; ker o času sadja je kupcev dovolj, da se včasih še prepirajo za njé in dražbo delajo, kdo plača več. — Tedaj da se bo v naših krajih sadjereja širila, svetujem vsem poljedelcem, ki bi radi obilo sadja imeli, in tudi čitalničnemu predsedniku iz Črnič tako-le: Pojdite letos in vsadite 100 ali še več čivjih sadnih drevesc; drugo in tretje leto spet tako, in vsako leto tako naprej. Ko se vam prvega leta sajena drevesa, dovolj debela zdijo, cepite (pelcavajte) jih, samo da si dobrih cepov priskrbite. Črešnjevih cepov lahko pri nas dobite. Za drugo pa obrnite se do gospod Andreja Pavletiča v Gorici, kakor vam „Dom.“ svetva. Čez 10 let boste videli, koliko sadja boste imeli, da vam ga ne bo manjkalo ne za domačo potrebo, ne za prodaj. Le gibati se je treba in pridno saditi. Dobro je tudi okoli hiš sadno drevje saditi, raji nego divja drevesa. Kako se s sadnimi drevesi ravna, ni mi treba tukaj pisati. Prejmite „sadjerejsko knjižico“ v roke in jo marljivo prebirajte, ter si vtisnite v glavo besede slavnega našega Vodnika:

Jablano, hraško in druge cepé,
Cepi v mladosti za stare zobé.

Vinko Gregorič.

Iz okraja Goriškega nam je došlo spet mnogo sporočil o sklepih županijskih starešinstev zastran pripomočkov za Predelsko železnico, t. j., za odkupovanje zemljišč. V Čepovanu ni hotelo starešinstvo nič dati, osramotili so ga pa nekteri domoljubni zasebniki, ki so v eni uri več zložili, ko se je od starešinstva pričakovalo. Podpisali so po 10, 15 do 18 gold., skup 94 gld. Čast in hvala jim! — Dalje so obečale občine Lokovec 40 gld., Baujsica sv. Duha 80, Banjsica sv. Lovrenca 50, Gargar 100, Trnovo 150, Šempas 258, Skrile 84, Lokavec 100, Podgora 397. — Kakor oblak na nebu se svetli Križ (Ipavski), kateri ni hotel nič dati. Čudnih ljudi se na svetu nikoli ne manjka! — Še kakih 18 županij se napravljja, odločiti kako pripomoč za priljubljeno železnico.

S Krnice (na Čavnu) 2. sušca. — Od 26. na 27. svečana 1. l. ponoči je en volk požrl na prevali blizu Krnice 4 koščke s strihuinom ostrupjenega mesa: bez dvojbe smo to po stopinjah poznali, da se je resnično s tisto navlašé vrženo pečenko volk mastil, in že en sam teh imenovanih koščkov je dovolj, da ta požeruh in sicer ne daleč od mesta, na katerem je strup snedel, kimalu pogine. — Žalibog — Diana *) nam ni bila ugodna — čeravno smo ga po vseh koteh iskali, vendar ni ga bilo ni duha ni sluha, torej trdno mislimo, da ga je kak človek, kateri se tisti dan po gozdu zavolj prav prijazniga dne ni manjkalo, našel in odnesel, mislé, da se mu za njega v Gorici za kak ma-

*) Po starem basnoslovju boginja varovanja zveri in gozdov.

celo žep napolul. - Prosimo tedaj, ako bi kdo kaj takega zvedel, naj nam to blagovoljno naznani. - V 8. listu "Domovine" smo brali, da se v Trnovskem gozdu še en medved in en ris klatita. Tega, hvala Bogu, nikakor ne moremo potrditi, ker bi se bili mi, ki tako rekoč sred gozda živimo, o teh nevarnih živalih gotovo zanesljivo že prepričali. - Sledimo še le samo evoga volka, kateremu pa še tudi z "zedinjenimi močmi" na jetra pogledati zaupamo. — 28. t. m. je padel sneg od 15 do 18 palcov visok.

Petar Plešničar

o. k. gozdni čuvaj.

Z Ipavskega 3. marca. — r. Stara rešnica, "bosedo nagibajo, zgledi vlečejo" potrdila se je to dni tudi v Ajdovskem Lokavcu. Kar je "Domovina" ni davno iz Vortobje zastran novo šolo oznanila, poznali so tudi vrli naši Lokavčanje. V včerajnji seji je sklenilo al. starešinstvo, ustanoviti pravo rodno šolo ter odločilo plačavati za njo to-le zneske: Učiteljn za plačo 160 gold., za orglanjo 40 gld., za cerkovniška (možnarska) opravila 100 gld., za stanovanjske 30, za snazonjo šole 10, za bukvo rovnim otrokom 10, za kurjavo 15, skupaj tedaj 365 gold. Da se bodo ti stroški lažje zlagali, bodo plačeval vsak otrok promožnejših starišev po 4 soldo šolnine na teden. Ker je kakih 96 takih učencev, bodo znašala vva ta šolnina 182 gold. Vseh včlanilil otrok je 126. Samo to občina želi, da bi do sedanjih učitelj, Kristjan Komparč, tudi še v prihodeje ostal, in sicer zato, ker dobro uči in ker je organist in so orgle njegova lastnina; če no, bi si morala občina nove orgle ukupiti. — Slava našim občinskim starešnam, ki potrebnost in vrednost redne šole poznajo in ne gledajo na stroške, kjer gre za brezkončen duševno dobiček, za omiko, v našem času brez vse potrebnosti.

Tudi za Predelsko železnico je obljubil Lokavec 100 gold., in to ni malo za malo in gotovo ne probogato županijo.

Domači novičar.

[Enega raznašavca listega razglašal "odbora Goriškega" (oder was?) za združenje z Italijo], kateri je bil 21. pr. m. v Gorici po voglih prilepljen in za vrata in oknice vtaknjen, je policija že zasacila. Menda je sin slovenskega očeta in nemške matere.

Gospodarske stvari.

Pozimske misli umnega gospodarja.

Spis. P—ski.

(Glej list 4 in 8.)

Nadjeti se je, da bomo na tej poti od dobrega k boljšemu korakali, ker: a.) zasaditi se mora obilno farmazije, muškatele in drugih žlahnih trt, ki dajo vnu prijeten okus; b) vpeljati se morajo po zgledu škriškega župana, gosp. A. Rustja e stroji (mašine) za polnjenje in presnemanje vina; c) preskrbeti se morajo gospodarji s podzemeljskimi kletimi itd. Tedaj bodo tudi ipavska vina stanovitna, kakor nam jasno kažejo 2, 3 in 5 let stara vina ravno omenjenega župana, kterega nočem hvaliti jez, ker za dela dovolj hvalijo. Samo to naj povem, da je on ves vesel, da je zapustil stare navade a poprijel se novih, pametnejših pa potrjenih skušenj, ki mu tudi v materialnem obziru ha-nejo, kajti on prodaja svoje vino vedno draže od svojih sosedov.

Kakor je znano, zgubi vino mnogo moči, ako pu-stiš pri in po vrenji sode odprte; zato so jako koristne to priporočila vredne posodice, ki se mesto vehe na sode postavljajo *). Hvala Goriški km. družbi, da jih je med nekatere vinorejce razposlala. Ker nam o teh posodicah še skušenj manjka, naj omenim, kar sem videl brž po trgatvi pri nekem oskrbniku. Ta oskrbnik je našel iz enega badnja (čebra) več polovnjakov. Vino v tistih polovnjakih, na ktere je omenjene posodice precej

*) Živili Lokavčanje.

Vr.

postavil, bilo je vse, v treh tednih za 5 % t. j. en dvajseti del boljše, nego v onih; ktere je po navadnem načinu zalival, a kasneje se le a škrilico pokrtil.

Ravno pri tistem oskrbniku sem videl maceca maja t. l. sajene bilfe, ktere so pognale do 2 seznjev dolge mladike. Vprašam ga, kako je to dosegel v tako hudi ilovici, in on mi začne pripovedovati, kar mi je vedi del iz V. "Vinoreje" znano, tako le: V skopano grapo sem natrosil en dlan visoko (po celi grapi) skošenega rezja (frač, fuš) posebno ročja namočanega s smetmi; na to lego ravno toliko gnoja, a na vrh tega zopet za dlan dobro ledino (prsti). Vse to lego sem dobro premešal pa bilfo nastavil, ter jih z nar boljše rablo zemljico zabul. — Slišim vže od več strani izgovor: Saj to vem sami, da na gnoji vse rado raste, pa tega nam manjka, naj še za njive si ga ne moremo napraviti itd. Bosa je ta! Jez trdim, da ga le premalo conimo, in da vse premalo zanj skrbimo. V naših krajih se re-di še preveč živino v razmeri obdelanega sveta. Voči dobiček v vsakem obziru bomo imeli od manj glav, ktere bomo pa boljše krapili in redili. Spričujejo nam to resnico mojstri kmetijstva — Belgijanci —, ki si napravijo od enega goveda 3 — 4 krat več gnoja nego mi, pa si tudi od ene krave ravno toliko več mleka namolžejo.

Kaj mislite, da je bilo pri njih vedbo tako? O nikakor ne. Oni so pred nami začeli posnemati skušenje in prebirati kmetijsko bukvo, in kar so vnijeli našli, so preudarjali in v djanje vpeljavali. — Tudi mi bi bili vže deleč, deleč naprej, ako bi se bila naša mladina (rdne)še poprijela slov. časnikov, kmetijskih in družih bukov.

Delajmo, slovenski kmetje, v naš lastni dobiček, poslovino se od starih navad obrnimo se k neprecenljivim bukvah, naredimo si posebno dobre gnojščica, ne puščajmo iz njih smrada — svet gnoja — v zrak, pa ne pustimo, da bi odtokala gnojšnica — po ulicah.

Zadnji čas je, da rešimo naš rod iz sužnosti — nevednosti —, rešili pa ga ne bomo brez blagostanja, a blagostanje si množimo z branjem. Berimo tedaj marljivo, da pridemo do zaseljenega cilja.

Borsni kurs 3. t. m. Metall. 68:50; narodno posojilo 71:65; London 123:70; adžo srebra 122:—; cekini 5:84.

Loterijske številke. Na Dunaji 27, 24, 29, 90, 67, 46. V Gradcu 27, 56, 79, 3, 38, 35.

Žitna cena v Gorici: Pšenica po 2 gold. 60 kr.; (goriški kaznanik); turšica 1:40; turšica bela 1:35; ječmen, delan 2:70 do nedelan 1:70; fižol 2:— do 2:60; ajda 1:35; oves 1:40.

Listalica. F. B. v K. Ne moremo sprejeti; preveč razšaljivo za neko osebo. — S P. pri 3. 3 gold. za djaše prejel. Lepa hvala! Uni pot posbil. M.

OGLASNIK.

Gostilnica (nekdaj Trojer-jeva) na trgu sv. Antona štov. 1 v Dunajskem predmestju je od 1. februarja t. l. vnovič odprta in z dobrimi vini in izvrstno kuhinjo oskrbljena. — Nizka cena jedi in prijad, urna postrežba in pa dobri konjaki (štale) vabijo vljudno č. goste, kterih gre torej prav obilno pričakovati.

Alojzi Praprotnik.

Prodajavnica materialnega in barmnega blaga zraven kavarne "Commercio," blizo cerkve sv. Ignacija na Travniku, je vnovič odprta in bogato založena z vsem, kar spada v to vrsto blaga. — Postrežba bo hitra in dobra, cene v primeri z drugimi te sorte prodajavnicami nizke; torej je lahko zanašati se, da bode obilno kupovareev va-njo zahajalo.